

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/3/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6422201738
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martin Štubniak
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6422201738.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Martina Štubniaka a sudkýň Mgr. Kataríny Katkovej a JUDr. Amy Odalošovej, v právnej veci starostlivosti o maloletého J. H., narodeného XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, dieťa rodičov: matky S.. O. E., K., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom Z. XXX, právne zastúpenej JURAJ MACÍK advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Petelenova 4, Banská Bystrica, IČO: 54 459 958 a otca S.. K. H., narodeného XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom G. XX, G. G., toho času J. Y. I. XX, G. G., právne zastúpeného ProAdvokat, s.r.o., so sídlom Cementárska cesta 17, Banská Bystrica, IČO: 54 864 313, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 25P/83/2022-132 z 30. augusta 2022, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) napadnutým uznesením zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým malo byť povolené dočasné vystaňovanie sa maloletého na územie Švajčiarskej konfederácie.

2. Prvoinštančný súd skonštatoval, že v zmysle uznesenia odvolacieho súdu (ktorým bolo zrušené jeho prvé rozhodnutie o zamietnutí návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia) odstránil vytknutý nedostatok spočívajúci v absencii ustanovenia kolízneho opatrovníka maloletému a doručil tiež návrh matky na vyjadrenie otcovi a požiadal kolízneho opatrovníka o prešetrenie pomerov, avšak ani po obdržaní stanovísk otca a kolízneho opatrovníka nezistil skutočnosti odôvodňujúce potrebu vystaňovania maloletého na základe neodkladného opatrenia. Prvoinštančný súd aplikoval ust. § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a ust. § 35 Zákona o rodine uvádzajúc, že zmyslom neodkladného opatrenia v konaní o starostlivosti o maloleté deti je ochrana ich práv pri ohrození zdravia, výchovy a výživy, ak je potrebný rýchly zásah súdu smerujúci k úprave pomerov. Matka ale neosvedčila takúto potrebu, lebo nijak nedochádza k ohrozeniu maloletého. Vystaňovaním do cudziny by došlo k obmedzeniu práv maloletého a k znemožneniu práce odborníkov na obnove vzťahu medzi otcom a maloletým. Maloletý síce vyjadril záujem presťahovať sa do Švajčiarska, avšak vzhľadom na skutočnosť, že je dlhodobý v starostlivosti matky je pravdepodobné, že je pod jej vplyvom a preto je ťažké vyhodnotiť objektivitu jeho názoru. Podľa vyjadrenia matky môže maloletý nastúpiť do školy vo Švajčiarsku aj počas školského roka, pričom aktuálne je v Základnej škole v K. spokojný, má tam kamarátov a tak aj tieto skutočnosti znamenajú, že netreba pomery účastníkov upravovať neodkladným opatrením, ale zistiť záujem maloletého v konaní vo veci samej.

3. V zákonnej lehote podala proti uzneseniu odvolanie matka maloletého. Navrhla uznesenie zmeniť a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť. Prvoinštančnému súdu vytýkala, že nevykonala

navrhnuté dôkazy, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

4. Podľa názoru matky boli osvedčené dostatočné dôvody na to, aby dočasne - do právoplatného rozhodnutia vo veci samej bolo povolené vystaňovanie sa maloletého na územie Švajčiarskej konfederácie. Je totiž v jeho najlepšom záujme, aby bol naďalej v jej osobnej starostlivosti, pričom jej manžel viac ako 15 rokov žije vo Švajčiarsku, kde sa naturalizuje a kde ako rodina chcú trvalo žiť. Súčasne tým dôjde aj k náprave psychického stavu maloletého, ktorý je negatívne zasiahnutý dlhodobým správaním sa otca až tak, že ho odmieta (vrátane styku s ním). Prebiehajúca spolupráca maloletého s klinickou psychologičkou a detskou psychiatričkou bude prebiehať naďalej online formou. Prvoinštančný súd svojim rozhodnutím v podstate núti maloletého realizovať právo na styk s otcom aj keď tým maloletého ohrozuje na živote, keďže mu v zmysle správ detskej psychiatričky S.. P. hrozí riziko z premeškania a súčasne prvoinštančný súd bráni maloletému odísť s ňou do krajiny, v ktorej v rámci jej osobnej starostlivosti má možnosť plnej obnovy psychického zdravia, čo môže viesť aj k obnove vzťahu maloletého s otcom.

5. V ďalšej časti odvolania matka s odkazom na predložené správy klinickej psychologičky K.. O. K. a detskej psychiatričky S.. F. P. podrobne popísala nepriaznivý psychický stav maloletého, ktorý je podľa nej dôsledkom necitlivého konania jeho otca, poukázala na opakované vyjadrenia maloletého, ktorý sám prejavil želanie presťahovať sa do Švajčiarska a ktoré riešenie odporučila aj S.. P. a tiež matka tvrdila, že tým nijako nebudú dotknuté podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb maloletého s otcom, nakoľko ani za 9 rokov života na Slovensku si maloletý s otcom žiadne vzťahové väzby nevytvoril.

6. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol uznesenie prvoinštančného súdu ako vecne správne potvrdiť. Poukázal na konanie vedené Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/60/2019 ohľadne úpravy práv a povinností k maloletému, v ktorom odvolací súd uznesením zo dňa 30. 06. 2022 o neodkladnom opatrení zamietol návrh matky na zákaz styku a zároveň upravil jeho styk s maloletým. Podľa jeho názoru matka klame a zavádza nielen súdy, ale aj psychiatričku S.. P., ktorej správami zdôvodňuje neumožnenie, resp. oddialenie styku s maloletým. Vyšetrenia maloletého a jeho liečba sa navyše uskutočňujú bez jeho súhlasu ako otca maloletého. Z doterajšieho postupu matky (i v konaní sp. zn. 32P/60/2019) je zrejmé, že jej jediným cieľom je úplné „odstrihnutie“ maloletého od neho a to má byť dokonané práve účelovým vystaňovaním maloletého do Švajčiarska. Otec zdôraznil, že s maloletým nebol 556 dní v rade a od začiatku roka 2021 s ním strávil spolu iba 81 hodín za úplného obmedzenia jeho telefonického kontaktu s maloletým. Komunikácia matky ohľadne maloletého sa obmedzila na dve emailové správy mesačne. Vystaňovanie maloletého by znížilo jeho šancu na rozvoj vzťahu otca a syna, pričom matka neosvedčila žiadne záruky realizácie styku s maloletým.

7. Kolízny opatrovník poukázal na svoju správu zo sociálneho šetrenia a uviedol, že sa s rozhodnutím prvoinštančného súdu stotožňuje.

8. V následných vyjadreniach účastníci neuviedli nič právne podstatné pro rozhodnutie odvolacieho súdu.

9. Na základe matkou podaného odvolania krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a odvolaním napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil ako vecne správne stotožňujúc sa s jeho odôvodnením.

10. Po preskúmaní napadnutého uznesenia a konania, ktoré mu predchádzalo odvolací súd konštatuje, že odvolanie matky nie je dôvodné, pretože rozhodnutie prvoinštančného súdu o zamietnutí návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia je vecne správne. Matka v odvolaní ani v následných vyjadreniach neuviedla žiadne zásadné okolnosti, pre ktoré by odvolací súd mal pristúpiť k prehodnoteniu napadnutého uznesenia. Odvolací súd (v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP) sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením uznesenia, ktoré je dostatočne jasné a zrozumiteľné a preto odvolací súd konštatuje správnosť dôvodov, ktoré viedli okresný súd k tomu, že neodkladné opatrenie nenariadil.

11. Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia odvolací súd uvádza, že prvoinštančný súd opätovne rozhodoval o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia po tom, čo jeho prvé rozhodnutie bolo odvolacím súdom zrušené. Prvoinštančný súd po vrátení veci odstránil odvolacím súdom prv vytknuté vady konania a v miere zodpovedajúcej rozhodnutiu o neodkladnom opatrení zistil skutočný stav veci, hoci nie celkom dôsledne postupoval podľa pokynov odvolacieho súdu vo vzťahu k zisteniu stavu súvisiacich súdnych konaní. Tento nedostatok však neovplyvnil vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia a potrebu jeho potvrdenia odvolacím súdom. Odvolací súd totiž sám zistil, že konanie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/60/2019 vo vzťahu k otázke úpravy styku otca s maloletým nie je ešte právoplatne skončené, nakoľko vec bola predložená Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie o dovolaní a v konaní Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 22P/84/2022, ktoré je vo vzťahu k tejto prejednáwanej veci konaním vo veci samej bol návrh matky na nahradenie súhlasu otca s trvalým vystaňovaním maloletého do Švajčiarska zamietnutý rozsudkom zo dňa 31. 08. 2022 s tým, že vec nie je právoplatne skončená a bola predložená odvolaciemu súdu dňa 19. 01. 2023 na rozhodnutie o odvolaní matky.

12. Aktuálny stav je teda taký, že maloletý je právoplatne zverený do osobnej starostlivosti matky rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/60/2019-1610 zo dňa 14. 01. 2022. Maloletý s matkou žije dlhodobo a dlhodobo (minimálne od roku 2019) je problematickým aj styk otca s maloletým, ktorý neprebíha normálne a bezproblémovo ani v súčasnosti, ako to vyplýva z vyjadrení oboch rodičov i množstva matkou predkladaných psychologických a lekárskeých správ. Matka zvažuje vinu za tento stav na otca a jeho necitlivý prístup, otec zasa obviňuje matku, že mu chce syna „zobrať“.

13. Odvolaciemu súdu je z vlastnej rozhodovacej činnosti známe, že naposledy bolo o styku otca s maloletým rozhodnuté tunajším odvolacím súdom uznesením č. k. 17CoPno/2/2022-1934 zo dňa 30. 06. 2022 o nariadení neodkladného opatrenia, podľa ktorého je otec oprávnený stretávať sa s maloletým každý nepárny týždeň v roku v utorok od 14:30 hod. do 17:30 hod. za prítomnosti pracovníkov Centra pre deti a rodiny Úsmev ako dar, so sídlom Banská Bystrica, Severná 4 a matky. Zo spisu vyplýva, že takto nastavený styk neprebíha, matka toto neodkladné opatrenie nerešpektuje a zrejme ani rešpektovať nemieni odkazujúc naďalej na správy klinickej psychologičky K.. O. K. a detskej psychiatričky S.. F. P., ktorá dokonca odporučila úplne zamedziť styk otca s maloletým a jeho odchod do Švajčiarska. Odvolací súd sa správmi menovaných zaoberal už v konaní sp. zn. 17CoPno/2/2022 a ani teraz nemá dôvod tieto správy hodnotiť inak než tak (vrátane tých, ktoré matka predkladala počas tohto konania), že predstavujú jednostranný pohľad na vec iba na podklade matkou prezentovaných skutočností a nie objektívne videnie situácie v súčinnosti s oboma rodičmi. Dôvodným je totiž vyjadrenie otca, že ide o odborníčky, ktoré si vybrala sama matka bez jeho prispenia a súhlasu. Odvolací súd preto sledujúc najlepší záujem maloletého, ktorého súčasťou sú i podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s oboma rodičmi (čl. 5 písm. h) Základných zásad Zákona o rodine) nemôže akceptovať správanie matky hoc akokoľvek podopierané odbornými názormi, lebo nie matka sama a ani otec, ale obaja rodičia ako rovnocenní nositelia rodičovských práv a povinností (§ 28 ods. 2 Zákona o rodine) musia spoločne rozhodovať o maloleťom a dohodnúť sa na záležitostiach, ktoré sa ho týkajú, lebo v opačnom prípade vo vzťahu k podstatnej veci to za nich urobí súd (§ 35 Zákona o rodine).

14. V danom prípade nezhoda rodičov panuje v otázke vystaňovania sa maloletého s matkou do Švajčiarska, kde je terajší manžel matky už dlhodobo pracovne ukotvený (iné väzby tam zrejme nemá). Odvolací súd na podklade obsahu spisu nepochybuje o tom, že po materiálnej stránke (bývanie, škola, zdravotníctvo, atď.) by maloletý mal k dispozícii všetko potrebné, je však rovnako ako prvoinštančný súd presvedčený, že túto otázku za vyššie popísanej súčasnej (ne)kvality vzťahu medzi ním a otcom nie je potrebné a ani vhodné vyriešiť urýchlene neodkladným opatrením. Maloletému podľa odvolacieho súdu nehrozí žiadne také reálne nebezpečenstvo na živote alebo zdraví, ktoré by bolo odstrániteľné jedine jeho okamžitým odchodom do zahraničia a preto odvolací súd dáva plne za pravdu prvoinštančnému súdu v tom, že v zmysle § 325 ods. 1 CSP nie je daná potreba bezodkladnej úpravy pomerov v rodine neodkladným opatrením. To podľa odvolacieho súdu platí o to viac za stavu, kedy prvoinštančný súd po vykonanom dokazovaní vo veci samej dospel (zatiaľ neprávoplatne) k záveru, že vystaňovanie maloletého do cudziny nie je súladné s jeho záujmami. Odvolací súd sa plne stotožňuje s tým, že matka nemôže očakávať, že súd podporí jej odchod s maloletým do zahraničia bez toho, aby sa urobili všetky potrebné kroky smerujúce k náprave vzťahu maloletého s otcom, t. j. možnosť nastolenia normálnosti vzťahu medzi otcom a maloletým je podmienkou možného prešťahovania sa maloletého do zahraničia a nie naopak.

15. Z uvedených dôvodov ani odvolací súd nemal osvedčenú potrebu bezodkladnej úpravy pomerov neodkladným opatrením ako táto podmienka vyplýva z ust. § 325 ods. 1 CSP. Záujem maloletého si okamžitú zmenu nevyžaduje, t. j. niet dôvodu zasahovať do súčasného stavu neodkladným opatrením. Preto prvoinštančný súd správne matkou podaný návrh zamietol a tak odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil z dôvodu jeho vecnej správnosti (§ 387 ods. 1 CSP).

16. Pokiaľ matka v odvolaní namietala, že prvoinštančný súd nevykonala navrhnuté dôkazy, odvolací súd zo spisu nezistil, že by matka navrhla vykonať ten-ktorý konkrétny dôkaz a prvoinštančný súd by takéto dokazovanie nevykonala. Ani v odvolaní matka nekonkretizovala, ktorý dôkaz prvoinštančný súd opomenul vykonať napriek jej návrhu. Preto táto odvolacia námietka matky nebola dôvodná, rovnako ako tá, že prvoinštančný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Matka ani nespresnila, ktoré skutkové zistenie (resp. zistenia) prvoinštančného súdu je (resp. sú) nesprávne. Odvolací súd takúto vadu v konaní a rozhodnutí prvoinštančného súdu nenašiel. Matke nebolo možné dať za pravdu ani v tvrdení o nesprávnom právnom posúdení veci. Prvoinštančný súd totiž použil zodpovedajúce právne normy (§ 325 ods. 1 CSP, § 35 Zákona o rodine), správne vložil ich obsah aj ich správne aplikoval na zistený stav veci. Vo vzťahu k matkou navrhovanému doplneniu dokazovania (podanie matky zo dňa 07. 10. 2022) odvolací súd uvádza, že s pripojenými lekáorskými správami MUDr. P. sa oboznámil a pri svojom rozhodovaní ich aj zohľadnil hodnotiac tieto spôsobom už uvedeným vyššie. Kolíznym opatrovníkom navrhované vypočutie maloletého považoval odvolací súd za nadbytočné, lebo svoj názor na presťahovanie maloletý už opakovane prejavil.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonala za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).